
Patvirtintas Plungės dvaro sodybos apsaugos specialusis planas

By Administratorius

Published: 2010-01-29 14:16

Plungės dvaro sodyba nuo šiol bus saugoma pagal specialiajame plane nustatytus paveldosaugos reikalavimus. Tai vienas ryškiausių ir geriausiai išsilaikiusių XIX a. antros pusės dvarų ansamblių Lietuvoje.

Specialiajame plane Plungės dvarvietės teritorija su parku užima 57,53 ha. Paminklinėje dvaro sodybos teritorijoje išlikę 10 dvaro laikotarpio pastatų. Jie statyti trimis etapais: pirmasis – valdant grafams Zubovams, t.y. iki 1873 m., antrasis – valdant kunigaikščiams Oginskiams iki 1922 m. bei trečiasis – įsikūrus dvare Žemės ūkio mokyklai iki II pasaulinio karo.

Kultūros vertybės teritorijoje nustatyti konkretūs paveldosaugos reikalavimai ir tvarkymo priemonės, atsižvelgiant į vertingųjų savybių pobūdį. Projekte atskiroms sodybos dalims siūlomi skirtingi saugojimo režimai ir skirtingi statinių ir teritorijų tvarkymo reglamentai. Visi tvarkybos darbai turi būti vykdomi nepažeidžiant vertingųjų savybių, nustatytų kultūros vertybių registro dokumentuose.

Minėtas sklypas su statiniais panaudos teise 50 metų suteiktas Plungės raj. savivaldybei.

Plungės dvaro sodybos apsaugos specialiajame plane numatytas ir vizualinės apsaugos pozonis, apimantis 20,45 ha. Šioje teritorijoje reglamentuotas užstatymas, kuris netrukdytų apžvelgti kultūros paveldo objekto.

Plungės dvaro sodybos urbanistinę ir meninę vertę lemia jo ansambliškas, vieningas

architektūrinė visuma bei unikalios gamtinės sąlygos. Vertinant visą sodybos ansamblį, kurio visumos nesudarkė nei vėlesnės rekonstrukcijos, nei nauji statiniai sodybos teritorijoje, 2000 m. rugsėjo 12 d. Lietuvos Vyriausybės nutarimu Nr.1088 Plungės dvaro sodyba paskelbta valstybės saugomu kultūros paminklu. 2005 m. Plungės dvaro sodybai buvo nustatytas apsaugos tikslas – saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui, o tai reiškia, kad dabarties ir ateities kartoms turi būti sudarytos sąlygos nekilnojamą kultūros paveldo objektą pažinti, lankyti ir juo naudotis.

Plungės dvaro ansamblio apsaugos specialiojo plano organizatorius – Kultūros paveldo departamentas prie LR Kultūros ministerijos, rengėjas – UAB „Lietuvos paminklai“ (projekto vadovė Irena Staniūnienė). Specialusis planas patvirtintas š.m. sausio 19 d. Kultūros ministro įsakymu.

Specialusis planas buvo rengiamas nuo 2006 m. iki 2010 m., tam skiriant apie 270 000 Lt. Kultūros paveldo departamento lėšų.

Papildomi istoriniai duomenys:

Plungės dvaro centriniai rūmai buvo pastatyti 1879 m. pagal vokiečių architekto Karlo Lorentzo projektą. Rūmai neorenesansinio stiliaus, dviaukščiai su trijų aukštų centriniu ir kraštiniais rizalitais. Parkas suformuotas 45 ha plote, kurio rytinėje ir vakarinėje dalyse iš šiaurės į pietus nusidriekusios tvenkinių grandinės, o pietinėje dalyje vingiuoja Babrungas. Ansamblį formuoja ne tik neorenesansinio stiliaus rūmai, ofisinės, bet ir raudonų plytų neogotikiniai pastatai, kurių vienas (buv. sodininko namas) yra garsiųjų Florencijos rūmų Palazzo Vecchio mažoji kopija.

Savo klestėjimo laikais XIX a. pab. – XX a. pr. dvaras buvo naudojamas rezidenciniams tikslams ir

ūkinė veikla jame nebuvo išvystyta. Dvaras garsėjo savo kultūrine bei švietėjiška pakraipa – čia nuo 1873 m. veikė garsioji Oginskių muzikos mokykla, kurioje mokėsi M.K.Čiurlionis. Prie mokyklos dvarininkų lėšomis buvo įsteigtas orkestras.

Antrojo pasaulinio karo metais įsiliepsnojus gaisrui rūmuose, jie dar kartą stipriai nukentėjo.

1994 m. Plungės dvare įkurtas Žemaičių dailės muziejus.

Kontaktiniai asmenys:

Antanas Eičas

Telšių teritorinio padalinio vedėjas

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos

Tel.: (8 44) 5 14 67

Mob.: 8 612 10 290

El. paštas: telsiai@heritage.lt

Irena Staniūnienė

projekto vadovė

VĮ „Lietuvos paminklai“

Tel.: (8 5) 272 72 14

Mob.: (8-612) 19144

El. paštas: g.staniuniene@lpaminklai.lt